

Soolise võrdõiguslikkuse seadus

ÜRO konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta

- Konventsiooni 30 paragrahvi toetuvad kolmele põhiprintsiibile:
- võrdsusprintsiibile,
- diskrimineerimise keelule ja
- riikliku kohustatuse põhimõttele

Võrdsusprintsip sätestab, et

- naistel on õigus võrdsetele võimalustele ja võrdsele kohtlemisele võrreldes meestega;
- naised peavad omama meestega võrdset juurdepääsu ressurssidele;
- naistel pole vaja ainult formaalset võrdsust;
- seadusi on vaja muuta nii, et naiste ja meeste tulemused oleksid võrdsed.

Diskrimineerimise keeld (ehk võrdse kohtlemise nõue) lähtub sellest, et

- diskrimineerimine on sotsiaalselt konstrueeritud, kõrvaldatav ja takistab naistel kasutada oma õigusi ja rakendada oma potentsiaali;
- nii otsest kui ka kaudset diskrimineerimist on vaja hüvitada;
- minevikus toimunud diskrimineerimise heastamiseks on vaja kasutada ajutisi erimeetmeid;
- diskrimineerimine tuleb likvideerida nii avalikus kui ka erasektoris.

Riikliku kohustatuse põhimõte tähendab, et riik

- võtab endale juriidilise kohustuse likvideerida naiste diskrimineerimine
- ja kohustub aru andma sellest, kuidas täidetakse konventsiooni norme ja standardeid.

Inimõiguste kaitsmise mudelid – sündmusekeskne lähenemine ja protsessikeskne lähenemine

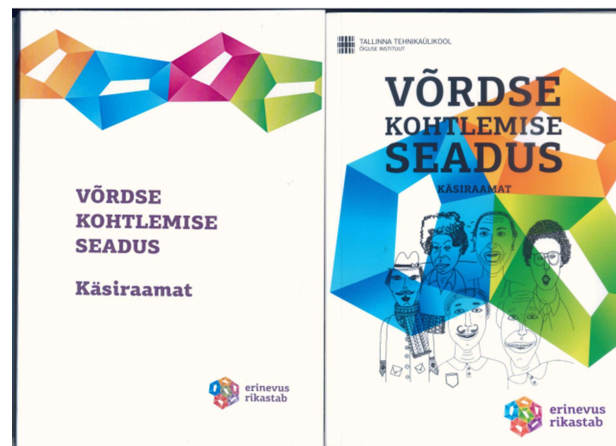
- Üksikisiku kaebustele toetuva inimõiguste kaitsmise mudel:
- formaaljuriidilisel lähenemisel keskendutakse tavaliselt üksikjuhtumitele, kus üht või mitut inimest on diskrimineeritud keelatud alustel (**sündmusekeskne lähenemine**).

Inimõiguste kaitsmise mudelid

- Üksikisiku kaebustele toetuva inimõiguste kaitsmise mudel
- formaaljuriidilisel lähenemisel keskendutakse tavaliselt üksikjuhtumitele, kus üht või mitut inimest on diskrimineeritud keelatud alustel (**sündmusekeskne lähenemine**).

Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik
Tööinspektsioon
Kohus
Õiguskantsler

Inimene saab oma õigust mitte olla diskrimineeritud, kaitsta

- kui seadus(t)es on määratletud, keda tuleb (kellega võrreldes) võrdselt kohelda (kelle kohta diskrimineerimise keeld kehtib) ja
- millistel puhkudel (millistes valdkondades ja milliste õiguste-vabaduste suhtes).
- **Individuaalne õigus** – mitte olla ebasoodsamalt koheldud mingi omistatud tunnuse (soolisus, rahvus, etniline päritolu, vanus, puue, seksuaalne orientatsioon, usuline veendumus) põhjal.
- Sooline võrdsus = N/M õiguste, kohustuste, vastutuste ja võimaluste võrdsus. (SoVS, 2004.a.) ÜRO konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimisest – **naiste kui sotsiaalse grupi õigused!**

Positiivsete ja proaktiivsete meetmete mudel (soolise võrdõiguslikkuse edendamine)

- rakendatakse selleks, et märgata, kuidas ja mille tõttu mingi grupi ebasoodsam olukord on ajaloolis-kultuuriliselt tekkinud;
- toetatakse kvantitatiivsetele ja kvalitatiivsetele võrdlusandmetele;
- tehakse kindlaks struktuurne ebavõrdsus.

Positiivsete ja proaktiivsete meetmete rakendamise eesmärgid

Ebavõrdsuse
vähendamine
vähendamine

- Ära hoida, vähendada või heastada hoiakutest, käitumismallidest, tavadest ning sotsiaalsetest struktuuridest tingitud ebasoodsamat olukorda

de facto
võrdsuse
saavutamise

- Kiirendada teatud grupi olukorra parandamist

Positiivsete ja proaktiivsete meetmete rakendamise eesmärgid

Mentaliteedi
ja kultuuri
muutmine

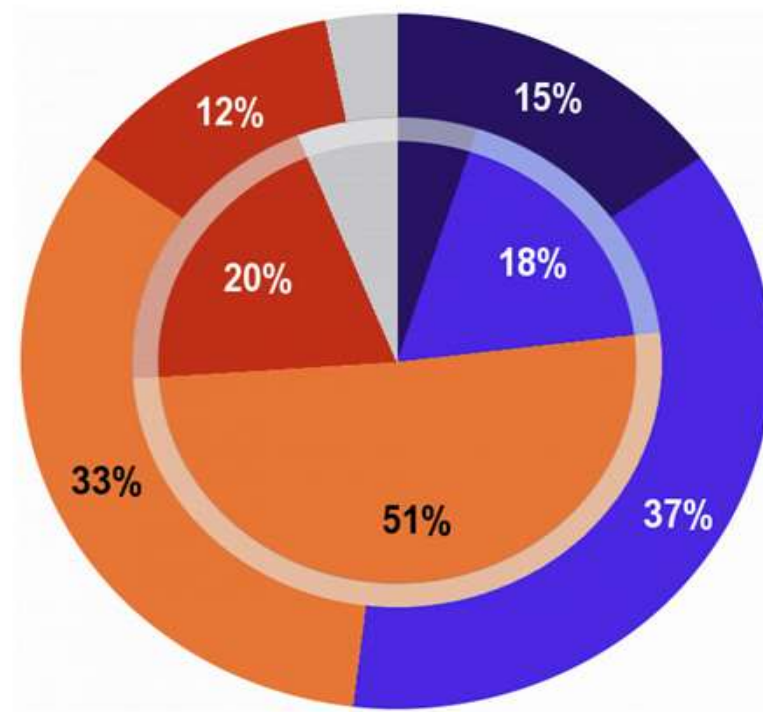
- Viia sisse institutsionaalseid muudatusi, mis toetaks stereotüüpide ja müütide kummutamist, eelarvamuste, alandamise ja vägivalla vähendamist jms.

Inimeste
põhiõiguste
kaitstus ja
tunnustamine

- Saavutada üldine teadlikkus ja inimväärikuse tunnustamine, inimkeskne ühiskond

Kui tõsine on soolise ebavõrdsuse probleem? (EL ja EE, jaanuar 2012, Eurobaromeeter)

- Väga tõsine
- Üsna tõsine
- Mitte eriti tõsine
- Üldse mitte tõsine
- Ei oska öelda

EL27 ● Välimine ring

EE ● Sisemine ring

Soolise võrdõiguslikkuse seaduse eesmärgid

- Võrdse kohtlemise normide täitmine – inimõiguste kaitsmine
- Sooliselt tasakaalus inimareng – soolise võrdsuse saavutamine
- Riigi konkurentsivõime suurenemine – inimressursside kasutamise abil
- Inimõiguste realiseerumine – iga inimese isiklik heaolu, õigluse ja eneseväärikuse tunnetamine

Naiste ja meeste võrdse kohtlemise normid

- Millistes eluvaldkondades on sooline diskrimineerimine keelatud?
- Mis ei ole sooline diskrimineerimine?
- Kelle poole pöörduda?
- <http://www.vordoigusvolinik.ee/vordne-kohtlemine/vordne-kohtlemine-moiste/>

Kas võrdsus on võimalik?

- Kõige üldisemalt tähistab võrdsuse mõiste suhet (sotsiaalset, majanduslikku, võimu- jms) kahe või enama inimese või inimgruppide vahel mõnes eluvaldkonnas või – situatsioonis.
- Võrdsed suhted on võimalikud! Võrdsed õigused, võimalused, vastutused ja kohustused on võimalikud
- Võrdsus eeldabki õigust olla erinev.
- Inimesed on inimestena võrdsed.
- Erinevus on olemuslik normaalsele ühiskonnale.

